

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavat kunnat ja kuntayhtymät
Ahvenanmaan maakuntahallinto

ROKOTUSKATTAVUUDEN KASVUA TUKEVAT TOIMENPITEET

Tartuntatautilain (1227/2016) 6 §:n nojalla viranomaisten on ryhdyttävä välittömiin toimiin saatuaan tiedon torjuntatoimia edellyttävän tartuntataudin esiintymisestä tai sellaisen vaarasta. Toimenpiteisiin ryhtyminen ja lain siihen antaman toimivallan käyttö on perustuslain tartuntatautilain mukainen julkisen vallan – kuntien, kuntayhtymien ja valtion - lakisääteinen velvollisuus.

Tärkein tapa hidastaa koronavirusepidemiaa on saada väestö suojattua koronarokotuksilla. Kaikkien koronavirusrokotevalmisteiden on todettu suojaavan hyvin oireista covid-19-tautia sekä vakavaa tautimuotoa vastaan. [THL:n rokotusrekisterin](#) mukaan rokotusten kohdeväestöstä oli 17.10.2021 mennessä ensimmäisen rokoteannoksen saanut 84,8 % ja toisen annoksen 75,6 %.

Sosiaali- ja terveysministeriön tietoon on tullut, ettei kaikilla rokotusta toivovilla ole aina ollut tosiasiallisesti mahdollisuutta päästä rokotettavaksi, eikä yhdenvertainen mahdollisuus ottaa rokote tällä hetkellä toteudu. Kun rokotuksia toteutetaan kaupunkikeskuksissa, voivat erityisesti syrjäisillä seuduilla pitkät matkat kustannuksineen nousta tosiasialliseksi esteeksi ottaa rokote. Joillakin henkilöillä ei myöskään välttämättä ole riittävästi tietoa rokotuspäätöksen tekemisen pohjaksi.

Tällä hetkellä uusien koronavirustartuntojen määrä on kääntynyt huolestuttavaan kasvuun ja painottuu rokotamattomaan väestöön. **Sosiaali- ja terveysministeriö pitää tärkeänä, että kunnissa ja sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymissä otetaan käyttöön kaikki mahdolliset keinot, joilla mahdollistetaan rokotetta toivovien henkilöiden rokotamisen toteutuminen.** Tämä tarkoittaa myös sen varmistamista, että kaikille on tosiasiallisesti tarjottu mahdollisuus ottaa rokote.

Käytettävissä olevia toimia

Kunnat ovat helpottaneet rokotuksiin pääsyä useilla eri toimilla, joita on syytä jatkaa. Myös uusia toimenpiteitä on hyvä ottaa käyttöön. Esimerkkejä alueellisista ja paikallisista hyvistä käytännöistä, joita voidaan toteuttaa rokotuskattavuuden nostamiseksi:

- ilman ajanvarausta toimivat walk-in/pop-up-rokotuspisteet, joita on ollut mm. kauppakeskuksissa
- henkilökohtaiset kirjeet tai tekstiviestit rokotusajanvarauksen tekemiseksi
- liikkuvat rokotuspisteet erityisesti haja-asutusalueilla
- tiedon välittäminen useita eri reittejä käyttäen lisää väestön yhdenvertaista mahdollisuutta ottaa halutessaan rokote. Järjestöjen ja yhdistysten avulla saatetaan tavoittaa nekin henkilöt, jotka ovat sanomalehtien ja internetin ulottumattomissa.

Matkakorvaukset

Kela korvaa väliaikaisesti koronarokotukseen tehtävien matkojen kustannuksia. Matkat korvataan samalla tavalla, kuin muut terveydenhuollon palveluihin tehtävät korvattavat matkat. Tavallisesti matkat rokottamiseen eivät ole sairausvakuutuslain (1224/2004) perusteella korvattavia, koska niissä on kyse ennaltaehkäisevästä hoidosta, eikä sairaanhoidosta. Koronarokottamistoimenpiteen korvattavuutta koskeva sairausvakuutuslain väliaikainen lakimuutos on voimassa 31.12.2021 saakka, mutta sitä on esitetty jatkettavaksi 30.6.2022 saakka.

Yhdensuuntaisen matkan omavastuun määrä on asiakkaalle enintään 25 euron suuruinen. Matkat korvataan yleensä halvimman matkustustavan mukaan. Asiakas voi saada korvauksen taksimatkasta, jos hän ei terveydentilansa vuoksi voi käyttää julkisia kulkuneuvoja, tai jos niitä ei ole käytettävissä. Jotta matka koronarokottamiseen voidaan korvata, tulee asiakkaan tilata taksi alueellisesta tilausnumerosta. Muulla tavalla tilaamalla matkasta ei voi saada korvausta.

Korvauksen matkasta saa suorakorvauksena taksissa, jolloin asiakkaan tulee siis maksaa enintään 25 euron omavastuu yhdensuuntaiselta matkalta. Julkisella kulkuneuvolla tai omalla autolla tehdystä matkasta korvausta haetaan jälkikäteen Kelasta. Myös julkisella kulkuneuvolla tai omalla autolla tehdystä matkasta korvataan yli 25 euroa ylittävä osuus. Sairausvakuutuslain mukaisen korvauksen omavastuuosuuteen tai alle 25 euron matkakustannukseen voi hakea perustoimeentulotukea Kelasta. Perustoimeentulotuesta voidaan korvata alle 25 euron omavastuun jääviä matkakustannuksia, jos matka on sairausvakuutuslain mukaan korvattava. Tällöin asiakkaan on tullut maksaa matkakustannukset ensin itse, ja korvauksen saa hakemuksen perusteella maksettavana perustoimeentulotukena, jos sen saamisen edellytykset muutoin täyttyvät. Perustoimeentulotuesta voidaan muiden edellytysten täytyessä myöntää myös maksusitoumus Kelan korvaaman taksimatkan omavastuuosuutta varten, jos vuotuinen matkakatto ei vielä ole täyttynyt.

Korvauksia matkoihin voidaan myöntää tapauskohtaisesti myös kuntien vastuulla olevasta täydentävästä toimeentulotuesta, kun oikeus perustoimeentulotukeen on ensin selvitetty. Myös muutoin käytössä olevia asiointikyntejä voidaan hyödyntää. Mikään ei myöskään estä järjestämästä maksuttomia kuljetuksia rokotuksiin terveysturvallisia toimintatapoja noudattaen.

Osastopäällikkö

Satu Koskela

Johtaja

Eveliina Pöyhönen

Lisätietoa asiasta:

Kansallinen varautumissuunnitelma influenssapandemiaa varten (STM 2012:9),
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/72870>

Jakelu

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavat kunnat ja kuntayhtymät
Ahvenanmaan maakuntahallinto
Valvira
Aluehallintovirastot
THL

Tiedoksi

Valtiosihteeri Mäkipää
Erityisavustaja Suominen
Kansliapäällikkö Varhila
Kuntaliitto
Valtioneuvoston kanslia